

TEDNIK ZA VSE

Izhaja vsak četrtek.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1934.

Leto I. Štev. 4.

Mesečna naročnina Din 4.—. Za inozemstvo Din 8.—. Uredništvo in uprava se nahajata Moste, Tovarniška ul. 11.

Vsem čitateljicam in čitateljem želita prav srečno
novo leto 1935.

Uredništvo in uprava.

Mary so ugrabili . . .

Izvirni roman „Rakete“. — Spisal
Hinko H. R.

(4. nadaljevanje.)

Dr. Bugovskij in Fred sta se podala, ko sta zapustila oni večer Rosentischovo palačo, zopet do svojega avtomobila. Sedla sta vanj ter kljub pozni nočni uri zdrvela proti hisi Mozesa Kohna.

Pred hiso žida je njun avto obstal. Doktor in Fred sta takoj stopila v hiso. Odprl jima je črnc.

— Moj gospod vaju pričakuje! — je dejal, ko je zapiral za njima vrata.

— Dobro, — je prikimal doktor, — pelji naju k njemu. —

Mozes Kohn se je sprehajal po svoji sobi ter se tiho smehljal v svojo brado. Ko je zunaj zaslišal korake, znak, da je dobil goste, je nekoliko prisluhnil. Takoj nato so se odprla vrata in črnc je vstopil.

— Dva gospoda sta prišla! — je dejal ter se globoko priklonil.

— Privedi ju semkaj! — je ukazal Kohn.

Črnc se je ponovno priklonil, odprl vrata in v sobo sta stopila doktor in Fred.

Ko je črni sluga zopet odšel, je izgovoril Kohn:

Ko umira staro leto.

Eno leto je tako malo v zgodovini človeštva in vendar dolga doba za posameznika. Koliko razočaranj in neizpolnjenih želja doživi človek tekom enega leta, koliko

sreče in nesreče doleti vsakega izmed nas v tej dobi. Pa vendar je človeku nekako čudno pri srcu, ko stoji na pragu novega leta in se ozira nazaj v preteklo. Koliko je človek pričakoval pred letom dni, koliko si je obetal od nastopajočega leta — a danes, ko se poslavlja od starega leta vidi, da mu ni prineslo izpolnitve njegovih želja. In vendar nam je težko pri srcu, kakor bi se poslavljali od prijatelja . . . Toda sentimentalnost traja samo do polnočne ure silvestrovega večera. Ko odbije ura polnoč, dvignemo čaše ter si, kakor ob letu, zaželimo zdravja in sreče. Nato zaplešemo in pozábimo, da je pravkar umrlo leto, ki nas je v marsičem prevarilo . . . Polni upov in nad stojimo na pragu novega leta in čakamo, da ob letu zopet porečemo: razočarani smo! Toda ob nastopu novega leta dvignimo kljub temu čaše ter zakličimo: Staro leto je mrtvo, naj živi Novo leto!

Novemu letu nasproti . . .

— Dober večer! Dolgo vaju ni bilo. —

— Nisva mogla priti preje, — je odvrnil doktor. — Fred se je zelo kasno vrnil in Rosenfischova vila je tudi od rok. —

— Sedita! — je dejal Kohn ter pokazal z roko na dva naslonjača. — Sedita in pripovedujta. —

Doktor in Fred sta sedla, medtem, ko je Žid nadaljeval svoje sprehajanje po sobi.

— Ko se je Fred vrnil, — je pričel doktor, — sva se takoj podala k Rosenfischu. Starec je okleval, cena se mu je zdela previsoka. —

— Stiskač! — je zagodrnjal Kohn.

— Dolgo sem mu moral prigravarjati, — je nadaljeval doktor, ne da bi se oziral na židovo opazko, — predno se je omehčal in pristal. Seveda pod gotovimi pogoji. —

Žid je naenkrat prekinil svoje sprehajanje ter obstal pred doktorjem. — In kakšni so ti pogoji? — je vprašal, srepo gledaje doktorja.

— Da bomo delali v Rosenfischovih delavnicah in da dobimo denar oni dan, ko se izkaže, da je načrt izvedljiv in se poizkus posreči. —

— Trd pogoj, — je odgovoril žid, — in kdo mi jamči, da se načrt posreči? —

— Saj so formule natančne in zamotane tudi niso preveč —, je dejal Fred, ki je doslej molčal.

Židova pozornost se je sedaj obrnila na Freda. — Toda, ako je izumitelj računal s tem, da mu načrte lahko kdo odnese in je nekaj, kar je bistvene važnosti, izpustil? —

Fred je umolknil.

— Tedaj prisilimo izumitelja, da nam tudi tisto „nekaj“ izda —, je pripomnil doktor.

Žid se je za trenutek zamislil.

— Toda če kljub temu ne bo hotel izdati? — je vprašal nato.

— Ga prisilim jaz! — je odločno odvrnil doktor.

Žid je zopet nadaljeval svoj izprehod po sobi. V sobi je nastala tišina, ki so jo motili le židovi koraki.

* * *

Vrnimo se sedaj h Jacku. Njegov aparat je letel prav nizko nad zemljo. Počasi se je pričelo daniti in Jacku je bilo olajšano izsledovanje.

Preletel je že precejšen del pokrajine, ne da bi mogel zaslediti le najmanjšo sled. Skoro vsake četrte ure je sprejel od Rosenfische, ki je še vedno potrpežljivo čakal v letalski pisarni, brezlično vprašanje, če je že kaj zasledil. Vedno in vedno je moral Jack odgovarjati bogatemu starcu: — Še vedno nisem nič opazil. —

Z nastopajočim jutrom, se je Jack še bolj nizko spustil z aparatom, da bi mu ne ušla niti najmanjša sled.

Naenkrat se je Jacku zazdelo, da vidi pod seboj nekaj temnega. Ni mogel sicer razložiti kaj naj bi bilo, toda zdelo se mu je, da doslej tega še ni opazil, čeprav je že večkrat to jutro preletel ta del ozemlja.

Jack se je spustil popolnoma nizko in takoj je opazil, da je tisto, kar je videl, ogrodje nekega letala, ki se je moralo na tem mestu ponesrečiti.

Spustil se je z letalom na zemljo. Ko je srečno pristal ter zlezal iz aparata, je takoj pohitel proti mestu, kjer je ležalo razbito letalo.

Takoj je opazil, da je moralo letalo strmoglaviti iz precejšnje višine na tla, nakar se je vnelo, ker to, kar je našel Jack, je bilo le ogrodje.

Jack je ogledoval ogrodje in tedaj je na enem koncu opazil napis: „Mary“.

Brez dvoma: letalo je bilo Maryno.

Z vso naglico je pričel razmetavati ogrodje, toda njegov trud je bil zaman. Mislil je, da bo našel ožgano truplo, v katerem bo spoznal Mary, toda našel ni ničesar.

Preiskal je tudi vso okolico, če bi morda Mary našel, toda o njej ni bilo nobene sledi.

Ker je Jack uvidel, da je njegov trud zaman, je sedel zopet v svoje letalo ter ga pognal.

Kmalu je pristal na letališču.

Rosenfisch mu je prihitel nasproti. Ni se drznil vprašati mla-

dega moža po uspehu njegovega raziskovanja, ker po Jackovem licu je opazil, da se je moralo zgoditi nekaj strašnega.

Nemo sta se podala Jack in Rosenfisch v letalski urad.

Rosenfisch je sedel nazaj v naslonjač ter čakal, čakal onega trenutka, ko mu ta mladi mož, ki ga on sploh ni poznal, pove ono stransno resnico, ki bo zadala strašni udarec njegovemu očetovskemu srcu.

Jack je dolgo molčal. Nato se je ozrl v Rosenfische, ki je trepetaje gledal Jacku v lice.

— Mister, — je pričel Jack, — vaša hči Mary je morala doživeti nesrečo, za katero danes še ne vem kako se je končala. —

Bogati Rosenfisch je zatrepetal. — Mary se je ponesrečila? — je vprašal drgetaje.

Jack je prikimal. — Našel sem ogrodje njenega letala, njenega trupla ni bilo pod ogrodjem. —

Rosenfisch se je počasi dvignil. Na njegovem licu se je odražal obup... Počasi je stopil k Jacku ter mu pogledal prav v oči. Nato je s čudnim, zamolklim glasom dejal:

— Ne prikrivajte mi resnice, mladi mož. Govorite odkrito. —

Jack mu je zrl v razorano lice. — Ničesar vam ne prikrivam, Mister Rosenfisch, toda pričakovati ne smemo čudeža. Ako je Miss Mary strmoglavila z letalom na zemljo, tedaj... —

— Tedaj je brez dvoma mrtva! — je dopolnil njegov stavek bogati starec.

Nato je zavladata v pisarni strahotna tišina.

Rosenfisch je počasi stopil parkrat po sobi, nato pa je naenkrat strahovit krč pretresel njegovo telo. Debele solze so pričele polzeti po njegovem uvelem licu... Ta starec, ki je bil kriv, da so tisoči umirali na krvavih poljanah, ki je s smehljajem gledal svoje topove, ki so služili ubijanju ljudi, ta starec je plakal sedaj kot otrok.

Jack je stal nemo spričo te očetovske bolesti. Dolgo je trajalo, predno se je starec toliko umiril, da je mogel Jack reči par tolažilnih besed.

— Mister, še nobenih dokazov nimamo o Maryni smrti. —

Rosenfisch je obstal, brezupno je pogledal Jacka.

— Vi trdite? —

— Nič ne trdim, samo domnevam, kajti, ko bi Miss Mary strmo glavila z letalom, bi moral najti vsaj njeno truplo. —

Rosenfisch je odkimal. — Ne, to ni mogoče! Ko bi Mary ostala živa, bi se vrnila domov in bi ne pustila svojega očeta v skrbeh. —

— Morda ji iz kateregakoli vzroka ni bilo mogoče priti, morda se še vrne..., morda je že doma. —

V Rosenfischu se je porajala iskrica upanja. Dvignil se je ter stopil v telefonsko celico. Toda že čez trenutek se je vrnil še bolj obupan.

— Ni je doma, ni je Mary! — je zašepetal, kakor sam za sebe.

— To še vedno ni vzrok, da obupamo — je pripomnil Jack.

Rosenfisch se je ponovno sescedel v naslonjač Njegove uvele ustnice so se nemirno pregibale.

Jack je pričel hoditi po sobi, tudi on je bil nervozen, ker trenutno ni poznal izhoda.

Naenkrat pa je obstal pred Rosenfischem. — Mister, — je dejal, — odhajam. Upam, da vam bom mogel v kratkem sporočiti kako vest. —

Bogati stavec, ki ga je nenadna bolečina popolnoma strla, je pogledal Jacka:

— Mladi mož, pojdite! Vrata mojega stanovanja so vam vedno odprta... pojdite... ne izgublajte časa... Moja hvaležnost bo brezmejna! — Stisnil je desnico mlademu možu.

Jack je zopet poiskal svoj kep, ki ga je bil ponoči odvrigel ter dal na glavo cilinder. Pozdravil je Rosenfischu ter prikimal uradniku, ki je sedel pri svoji mizi. Nato je hitro odšel. Zunaj je zabrenčal motor in Jack je zdrvel v avtomobilu proti mestu...

Še dolgo je Rosenfisch sedel sključen v stolu. Nato je počasi vstal ter še bolj sključen, kakor je bil, brez pozdrava oddrsal do svojega avtomobila.

(Se nadaljuje.)

Možje, ki se bojijo žena . . .

Arabska pravljica.

Nekega dne je bil kalif posebno dobro razpoložen ter se je v večji družbi zabaval s svojim dvornim norcem Abu Navasom.

— Sramota je — ga je dražil, — kako se bojiš svoje žene! — Takega strahopetca sploh ne bi smel trpeti. —

— V tolažbo mi je, — se je glasil predrzni odgovor, — da mnogi podložniki vašega veličanstva trpijo radi iste bolezni. —

— Ti žališ arabske vojake, Abu Navas! Kako boš to dokazal? —

— Ako vaše veličanstvo ukazuje, bom poskušal! Samo dva pogoja bi si izgovoril. —

— In to? — je radovedno vprašal kalif.

— Prvič, da mi vsak mož, ki pokaže le najmanjši strah pred svojo ženo, da kot kazen enega osla... —

— Dobro. Drugič? —

— ...Leto dni časa, da zberem dokaze. —

— Je to vse? —

— Vse! —

Vladar je podpisal ukaz. Abu Navas je vzel s častjo v roko papirni zvitek, ga je pritiskal na ustnice, nato se je dotaknil z njim čela. Prosil je Alaha, naj bi dal kalifu dolgo in srečno življenje, se priklonil do tal ter odšel.

Znano je, da imajo še danes prebivalci arabske puščave običaj, po stari navadi, prižgati ponoči ogenj pred svojimi šotori, da popotniki vedo, da se tam lahko poslužijo tradicionalne gostoljubnosti, ki jo smejo uživati tri dni in tri noči.

Tako je potoval Abu Navas od ognja do ognja, od šotora do šotora ter se posluževal gostoljubnosti.

Šotori nomadiziranih Arabcev so predeljeni z zastorom, ki jih

loči v moški in ženski oddelek. Ako je v gostih tujec, imajo ženske navado sestiti poleg zastora, da prisluškujejo pogovoru, ki je vedno zanimiv, ako došlec prinese novice iz drugih krajev, pripoveduje pustolovščine ali recitira verze, ki opevajo žensko lepoto, moško značajnost in junaštvo ali pa boje na krvavih poljanah.

Abu Navas, ki je bil največji arabski pesnik, je imel zmožnost očarati gostitelja s krasnim pripovedovanjem. Ko je bil siguren, da gostiteljeva žena prisluškuje za zastorom, je pričel po svoji navadi govoriti o sladkem spolu. In vedno se je zgodilo, da je pričel gostitelj opozarjati Navasa na prisluškujočo ženo ter ga tiho prosil naj preneha z laskanjem ženskam. Abu Navas je seveda nato vstal, položil pred moža pergamentni zvitek in začuden mož je moral hočeš, nočeš izpolniti ukaz ter mu izročiti osla.

Tako so prešli dnevi, tedni in meseci. Na dvoru niso ničesar vedeli o Abu Navasu. Nekega večera, malo pred sončnim zahodom, je stopil kalif na teraso svoje palače, da bi se naužil svežega zraka. Tedaj je odkril na horizontu širok in visok steber prahu. Izgledalo je, kakor bi mogočna armada korakala proti Bagdadu in prestrašeni kalif je odposlal jezdece, da pogledajo, kaj se je zgodilo. Ko so se jezdec vrnil, so mu povedali, da to ni nikaka sovražna armada, ampak dvorni norec na čelu ogromne čete oslov.

Vladar se je smejal nad iznajdljivostjo svojega norca in ga je poln radovednosti sprejel.

— Naj Alah in njegov prerok, — je dejal Abu Navas, ko je poljubil tla dvorane, v kateri ga je sprejel kalif, — dajo vladarju vseh mohamedancev dolge življenje! Tukaj, o gospod, so zahtevani dokazi. Obiskal sem samo majhen del kraljestva, ker sicer bi v Arabiji ne bilo dovolj oslov, ki bi plačali moško bojzljivost. —

Kalif se je tako smejal, da so se tresle stene. Nato je povabil norca, naj sede na blazino in mu pripoveduje, kaj je lepega videl na svojem potovanju. Abu Navas

je sklonil glavo ter dolgo premišljaj.

— Pri Alahu, — je dejal končno, — kar je najlepše, sem videl na obali Tigrisa. Delala se je noč, ko sem šel k vodi, da bi opravil molitve ter se okopal. Tedaj sem odkril za neko steno kopajočo se Beduinko. Hvaljen bodi Alah, ki je ustvaril tako bitje. Nobeno človeško oko še ni videlo take lepote in noben jezik na svetu ne bi mogel opisati njene popolnosti. Mislil sem, da mora sonce stopiti na zemljo in jo poljubiti, tako nebeška je bila njena lepota. Prepričan sem bil, da je pozabil stvarnik zapreti

raj in mu je to bitje uteklo. Končno sem si dejal: Pri Alahu, ta lepota je vredna mojega vladarja. Luči njegove palače bodo obledele spricho njene lepote, ona bo biser njegove krone, mesec med zvezdami, ona bo... —

— Norec, — ga je prekinil kalif, — govori vendar nekoliko tišje. Ko bi te slišala Zobeida... —

Abu Navas je vstal brez besede, vzela v roko pergamentni zvitek, ga poljubil ter pritisnil na čelo. Nato je dejal:

— Za vas veličanstvo, bosta kaznen dva osla! —

Oženjen, ne da bi vedel...

Resničnost često iznajde situacijo, ki bi jo na odru smatrali za nemogočo domisljico fantastičnega pisatelja. Junak take resnične zgodbe, je bil mlad obubožan grof, ki se mu je primerila ta nezgoda, da se je oženil, pa sam ni vedel tega. Kratkemu, neprostovoljnemu zakonu je napravila konec — ločitev.

Zakonec proti volji je 35 letni grof Jerom. Bil je rodod iz ugledne italijanske rodbine, ki je imela nekoč tam veliko premoženje, a je tekom svetovne vojne obubožala. Grof se je pred več leti sporekel s svojimi sorodniki in po izgubljeni pravdi za dedščino sklenil, da zapusti domovino ter v inozemstvu

najde srečo. Po nemirnem potovanju, ki ga je vodilo skozi Nemčijo, Dansko in Španijo, se je grof končno nastanil na Angleškem. Ker ni obvladal angleškega jezika, mu seveda ni bilo lahko najti službe. Končno je dobil pri nekem italijanskem veletrgovcu v Londonu mesto šoferja. Kmalu nato je grof v nekem klubu spoznal 21 letno igralko Miss D. Grof ji je pričel dvoriti; nekega dne ga je igralka prosila, naj bi ji pomagal pri ureditvi nekkih družinskih zadev. Potrebovala je pričo, ki naj bi jo spremljala na magistrat ter se tam podpisala pod protokol, ki bo napravljen samo formalno. Grof je pristal na to posebno, ker je ona zatrjevala, da gre zgolj za formalnost. 14. septembra sta se sestala v neki kavarni, da bi odšla na magistrat. Med potjo mu je gospodična D. bolj natančno razložila svoje družinske razmere. Pravila mu je, da gre za neko dedščino, ki jo ima ona dobiti oni dan, ko se zaroči. Grof mora zato pred magistratnim uradnikom prevzeti vlogo zaročenca. Vse skupaj pa naj bi bila le majhna šala.

Grof, ki ni znal angleško, seveda ni imel niti pojma, da ceremonija pred magistratnim uradnikom ni zaroka, kakor je zatrjevala gospodična D., nego popolnoma zakonita poroka. Ko sta se vračala z magistrata se je gospodična lepo zahvalila grofu za prijaznost, se poslovila ter še tisti dan izginila iz

Srečno novo leto

želi in se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela

Slokan Ivan

stabbenik

Ljubljana, Kolezijska ulica št. 7

Londona. „Zakonski mož“ je dobil čez tri mesece pismo svoje „žene“ iz Havane. Miss D. mu je sporočila, da je dobila angažma pri nekem operetnem gledališču in da se namerava po končani sezoni podati na turnejo po Južni Ameriki. Šele čez pol leta je sporočila presenečenemu grofu resnico „o zaroki“ na magistratu. Pripomnila je tudi, da je njen odvetnik že podvzel vse potrebne korake, da se zakon razveljavi, ker sedaj nima več interesa, da še nadalje ostane grofova žena. Nekaj tednov pozneje je dobil grof brzojavno sporočilo, da je ločitev izvedena.

Pred kratkim pa se je grof odločil, da poroči neko Italjanko. Ko si je hotel preskrbeti za ženitev potrebne dokumente, je na svoje največje začudenje izvedel, da je še vedno poročen. S tem se je izkazala trditev igralke, da je zakon ločen, kot laž. Sedaj je grof najel odvetnika ter mu naročil, da vloži pri londonskem sodišču tožbo za ločitev zakona, ki obstoja itak samo na papirju. Pri sodišču je grof izpovedal, kako se je oženil ne da bi vedel in sodnik je zakon ločil.

Vse cenj. čitatelje opozarjamo, da prične v prihodnji številki našega lista izhajati nad vse zanimiv popis, ki je bolj napet, kakor vsak roman, a je pri tem resničen:

„KRVAVI MAROKO“.

Doživljaji Abdel Krimovega šejka.

Avtor in glavni junak je Edvard Oblak iz Maribora. — Opozorite na ta popis vse svoje prijatelje in znance!

Posredujem

denar na branilne knjižice vseh denarnih zavodov. Točno in solidno posredovanje. Nobenega predplačila.

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ul. 12

Telefon števil. 38-10

Kako sodijo pri Arabcih.

Sodišče samo po sebi je vedno nekako ogledalo človeške duše. Arabsko sodišče pa je v tem pogledu gotovo na najbolj vidnem mestu, ker Arabci vse ono, kar govorijo, povdarjajo z gestami rok. Seveda v notranjosti sodne palače, pri obravnavi, mora Arabec govoriti. Tam ne sme imeti velikih gest, ker ga sodnik takoj opozori na to.

Arabec nima rad opravka s sodiščem in če le more, opravi s svo-

kega evropskega mesta, izgubi one intimne stike s svojo ožjo domovino.

Pred arabskim sodiščem sedijo od jutra do večera tako zvana zakotni odvetniki, lepo v miru med seboj. Tu sem hodijo domačini po pravne nasvete, tu se takoj sestavljajo tožbe in zagovori. In sodišču končno ne preostane drugega, kot da pripusti te „odvetnike“ k zagovorniški mizi.

Branilec se razgovarja s pričami, o podrobnostih nekega zločina krvne osvete.

jim nasprotnikom sam svoj spor in tudi sam izvrši obsodbo. Saj vemo, da je tam še vedno v navadi krvna osveta. Oblasti seveda skušajo tako medsebojno obračunavanje že v kali zatreti, kar pa se ne posreči vedno. Koliko zločinov ostane ne kaznovanih!

Evropec pravzaprav nima dostopa v razpravno dvorano, ako nima izdatnega priporočila. Pod nobenim pogojem pa ne dovolijo napraviti fotografičnih posnetkov.

Arabci, kadar morajo k sodišču, se ne poslužujejo odvetnikov v našem smislu, ker pravi Arabec ne zaupa človeku, ki se je šolal na univerzah tujih mest. Je pa še en vzrok tega nezaupanja in sicer ta, da Arabec, ki je posečal šole ka-

ženske ne smejo v razpravne dvorane, razen če pridejo kot pričče, ali nastopajo kot obtoženke, ozir. tožiteljice. Nikdar pa ne smejo k razpravi kot poslušalke. To je izključna pravica moških.

Ko so sodili znanega palestinskega razbojnika Ubu Jilda, so se ženske zbrale na strehi hiše, ki stoji nasproti sodišča, ter tam presedele cele dneve, da so mogle videti razbojnika, ko so ga odpeljali iz sodne dvorane.

Zanimivo je priseganje. Pred sodiščem stojijo tri priče, vsaka druge vere in vsaka izmed prič prisega na svoj način. Kristjan položi desnico na odprto sveto pismo, Musliman na koran in židi na knjigo prerokov.

Sodišče azijskih je svet za sebe. Drugi običaji, drugačni življenjski zakoni in druge tradicije. Cela atmosfera sodišč je čisto orientalska, natančno preračunjeno gibanje Azijatov, ji daje popolnoma svojevrsten pečat.

Plavajoče velemesto.

V Glasgowu na Angleškem gradijo ta čas največji parnik sveta „Queen Mary“. Ko človek gleda tega morskega orjaka, se mu zdi, da vidi orjaka med Liliputanci. Na poti na krov sreča človek nepregledno vrsto tovornih avtomobilov, ki dan za dnem vozijo posamezne dele v nenasitni trebuh tega velikana. Za vse te dele bi rabili ogromnih skladišč, ako bi hoteli spraviti ves ta materijal. Že danes je „Queen Mary“, kakor žrelo, ki bi z lahkoto pogoltnilo celo mesto.

Podkrov je tako visok, da bi vanj z lahkoto postavili stolp srednje velike cerkve.

Delavci, ki dan za dnem delajo v tem orjaškem telesu in ki poznajo skoro vse prostore parnika, vendar nimajo pojma, kako velik je ta orjak. Sedemdeset milijonov vijakov je ogromno število, a vendar so jih porabili že mnogo več. Tudi ostali deli, ki sestavljajo parnik in ki so potrebni, da spravijo v tek parne stroje, se morejo šteti le v milijonih. Kotli za centralno kurjenje so po 160.000 ceveh zvezani s prostori, ki jih bodo ogrevali.

Četrta milijona žena in mož dela že eno leto na opremi za potniški oddelek. Za spravljanje oprave na parnik bo zaposlenih nadaljnih 5000 delavcev več mesecev. Sedaj bodo gotova predela, nato se bo šele pričelo z barvanjem sten in drugimi deli. Kasneje bodo prišli monterji ter montirali električno razsvetljavo in električne ure, ki jih bo, mimogrede povedano, 4000. Telefonov bo na tem parniku več, nego je telefonskih naročnikov v srednje velikem mestu.

Tudi za varnost potnikov bo kar najboljše preskrbljeno. Na parniku bo več gasilnih aparatov, kakor jih ima London.

Potnikom bo nudil parnik vse udobnosti. Tako bodo imeli potniki prostor za igranje tenisa, kopalnice, telovadnico in prostor za keglanje. Celo jahalnica bo na parniku. Samo šola za jahanje dela graditeljem nekoliko preglavic. Prostor za hleve so že odločili, le v tem si še niso edini, kje bi zgradili prostor za jahanje, da bi ta ne oviral potnikov.

3000 potnikov, ki jih bo lahko sprejel parnik, ne bo moglo pri eni sami vožnji pregledati cel parnik. Računati je treba, da se bo dotični, ki bo hotel temeljito pregledati vse naprave tega vodnega orjaka, moral najmanj štirikrat peljati preko Atlantika, predno bo dobil pravo sliko celega parnika. Dvanajst krovov bo med seboj zvezanih po dvigalih, poleg tega pa vodijo na krove široke stopnice. Kakor se v enem dnevu ne more pregledati Londona, tako se tekom tridnevne vožnje ne da ogledati „Queen Mary“.

Kronika najvažnejših dogodkov in športne vesti.

Beograd. Vlada g. Uzunovića je podala ostavko.

Beograd. Novo vlado je sestavil g. Jevtić. Za ministra socialne politike in narodnega zdravja je bil imenovan ban Dravske banovine g. Drago Marušić.

Beograd. S kraljevim ukazom je bil amnestiran na 3 leta strogega zapora obsojeni Dr. Vladimir Maček.

Varšava. Poljski zunanji minister bo preživel božične praznike na Danskem.

Mukden. Na mandžursko-ruski meji je prišlo do težkega incidenta. Sovjetske čete so prekoračile mejo in odvleklo mnogo kmetov ter razorožile mandžurske obmejne straže.

Pariz. Zunanji minister Laval je sprejel abesinskega poslanika, ki mu je poročal o sporu z Italijo.

Marseille. Marsejsko društvo bojevnikov se pokloni 1. januarja 1935 na Oplencu.

Ljubljana. Ban g. Marušić je izročil svoje posle g. Pirkmajerju, ki jih bo vodil do imenovanja novega bana.

Gradec. Tu so bili obsojeni 5 nar. soc. na smrt na vešalih.

Atene. V nedeljo so se pričele tekme za balkanski pokal. Kot prvi par sta nastopili moštvi Jugoslavije in Grške. Na igrišču je bilo 20.000 ljudi. Pred tekmo je godba zaigrala našo in grško državno himno. Tekmo smo nesrečno izgubili z rezultatom 2 : 1 (1 : 1). Grki so igrali sijajno, dočim so naši igrali pod običajno formo. V 20. min. drugega polčasa je moral naš

vratar Culić zapustiti igrišče radi blesure.

Ljubljana: V nedeljo se je odigrala na igrišču Hermesa jesenska podsavezna tekma med Ilirijo ter Hermesom. Ilirija je zmagala z rezultatom 2 : 1 (1 : 1). Tekma je bila vse prej, nego propaganda in bi bilo boljše, da take tekme moštva odigrajo za zaprtim igriščem — brez publike. Sodnik g. Vidić je bil slab. S to tekmo je postala Ilirija jesenski prvak LNP.

Čakovec: Železničar (Mb.): ČŠK 4 : 4 (2 : 2).

Zagreb: Hašk: Viktorija 9 : 0.
Concordia: Šparta 4 : 0.

Kdo je izumil ovratnico?

O priliki krvave tragedije v Marseju so inozemski časopisi imenovali Hrvate-Kroate (zlasti nemški časopisi). Večina ne ve, da so Hrvati izumitelji ovratnice (kravate).

V sredini 7. stoletja je domovalo visoko v Karpatih majhno slovansko pleme, ki se je imenovalo „Kroati“. V teku tridesetletne vojne je oddelek Kroatov sodeloval v cesarski armadi. Kroati so uživali glas dobrih in hrabrih vojakov. Vsi Kroati, možje, ženske in dekleta so nosili okrog vratu pisan robec, ki je bil pod vratom zavozljan. Vojaki so imeli robec iz navadnega blaga, žene in častniki pa iz svile. Te pisane robce so do-

mačini imenovali „Kroate“. Ker je ljudstvo izgovarjalo ime „Kroati“ — „krovati“, so tudi robce imenovali „Krovate“. Leta 1660. so Kroati vstopili v francosko armado. Pojavili so se v Parizu s svojimi običajnimi robci, ki so bili pod vratom zvozljeni. Ti robci so tako ugajali Parižanom, da je neki pariški modni risar pričel nositi pisan robec. Kmalu so ga pričeli posnemati tudi drugi moški. Iz Pariza se je razširila moda ovratnice tudi v druge kraje Francije, od tod pa tudi v druge države. Sčasoma se je moda ovratnice razširila po celem svetu. Ovratnica je danes stara 334 let.

Težki časi so in ni mogoče plačevati!

Tako se ponavlja venomer, kadar gre za vprašanja zavarovanj. Ali ni v tem morda nekoliko preveč malodušnosti? In zlasti — ali ni v tem nekoliko premalo gospodarske modrosti? Vprašajmo se samo:

Kdaj je nesreča hujša? Ali v suhih ali debelih letih?

Kadar imaš vsega v izobilju, pač ne boš tako močno občutil izdatkov za pogreb, za bolezen, ali celo za posledice požarov, vlomov in drugih nezgod. V težkih dneh gospodarskega pomanjkanja je pa lahko vsaka taka nesreča za tvoje gospodarstvo pogin.

Za zavarovanje mora biti denar!

To je edino gospodarsko pametno geslo. Pa še to:

Zavarovanje boš sklenil le pri domači Vzajemni zavarovalnici.

Zlasti dobro premisli, če ni morda že skrajni čas, da se zavaruješ za primer smrti, pa tudi za stare dni ali pa za doto svoje dece pri njenem življenjskem oddelku »Karitas«.

Mleko

in mlečne izdelke

vedno sveže, dobite v mlekarni

Moste, Tovarniška 11

Vedno svež kruh
in slaščice

Kuhano mleko,
kava, čaj,
čokolada.

Za naše gospodinje.

Krompirjevi polpeti.

Kuhaj krompir in ko je kuhan ga olupljaj ter dobro pasiraj. Potem deni na desko malo moke, eno jajce in krompir. To osoli in napravi testo, da bo lepo gladko. Nato testo zvaljaj in zreži na tanke rezine, ki jih speci na masti. Serviraj s salato.

Okusna rižota.

V kozico deni masti in čebule. Ko je čebula lepo rumena, deni v kozico malo telečjega mesa, prideni paradižnikove konzerve in sladke paprike. Ko je vse dovolj dušeno, vrzi v kozico riža ter ga potresi z zdrobljenim majaronom. Nato zalij z juho ali vodo ter pušti na ne preveč hudem ognju toliko časa pokrito, da je riž mehek. Mešati riža ne smeš, ker je sicer riž zmečkan in se rad prismodi.

L'amour.

V neki holandski občini je bilo pred kratkim vlomljeno v občinsko blagajno in zlikovci so odnesli večji znesek. Poleg vlomljene blagajne je ležal kos železa, ki ga je vlomilec najbrže pozabil v naglici. Sodna preiskava je dognala čudno okolnost. Leseni držaj železa je imel prijeten vonj in župan je natančno spoznal, da izhaja od parfuma francoske znamke „L'amour“. Ta parfum je v celi okolici uporabljala edino županova žena.

Že pri prvem zaslišanju je županova žena priznala in njeno priznanje je bila pretresljiva slika mučenja, pod katerim je že dolgo trpela. Nekoč je grešila z neznatnim človekom, ki je uporabljal to, kot neverjetno izkoriščanje. Njegove zahteve so bile vedno silnejše in končno je zahteval velikanski znesek, da bi odpotoval v Ameriko, kakor je dejal. V nadi, da bo končno rešena svojega mučitelja, se je odločila županova žena za vlom. Iz blagajne, do katere je imela kot občinska tajnica ključ, je vzela vso gotovino ter nato fingirala vlom. Pri tem je namenoma

POZOR!

V zadnjem času smo izplačali zavarovane vsote, med drugimi tudi po smrti sledečih članov:

Mihelič Franciška, Hrastje pri Ljubljani, št. 8.

Bartol Frančiška, Klinja vas pri Kočevju (1/2).

Rebolj Anton, Brinje 12 pri št. Rupertu na Dolenjskem.

Hafner Ana, Tržič-Bloke 15.

Stecher Kunigunda, Studenci pri Mariboru, Aleksandrova št. 45.

Bizovičar Franc, Ljubljana; Sp. šiška, Gasilska 50.

Virant Franc, Zlebič pri Ribnici 21.

Resman Janez, Begunje na Gorenjskem št. 65. (Radi nezgodne smrti izplačana dvojna zavarovana vsota).

Muren Terezija, Metlika 50.

Magister Jože, Vižmarje pri Ljubljani 96.

Rošker Jože, Dobrenje pri Kungoti.

Tavčar Andrej, Suha 10, Škofja Loka.

Zavrli Marjeta, Velesovo pri Kranju.

Gornik Janez, Zg. Voličina.

Besednjak Vinko, Polzela 124.

L. t. d.

KARITAS, Ljubljana

palača Vzajemne zavarovalnice

(Zavarovanje posmrtnine, starostne prekrbe in dote.)

položila na tla kos z ročajem, seveda pa ni mislila na to, da jo bo ravno duh njenega parfuma izdal. „L'amour“ je spraval pomilovanja vredno ženo v ječo.

Megarski zmaj.

Okolica nekega samostana v grškem kraju Megara, je že delj časa pod vtisom nekega strašila, ki spravlja vse ondotne ljudi v strah.

Že nekaj tednov pripovedujejo preplašene kmetice, ki hodijo tamkaj, da so videle strašno pošast, pred katero jih reši samo beg.

V začetku se nihče ni oziral na ta pripovedovanje, ker se je mislilo, da eksistira zmaj samo v prebujni

ženski domišljiji. Med tem pa so videli žival tudi drugi ljudje.

Po teh poročilih, so se ljudje upali samo še oboroženi iz svojih hiš. Toda vse orožje ni moglo ugonobiti zveri, ker ima kožo tako debelo, da ji nobena kroglja ne more do živega. To je povedal neki lovec, Oyriac Panos po imenu. Oddal je na žival več strelav, toda zver je kljub temu ostala nepoškodovana.

Ta lovec je tudi prvi bolj natančno opisal megarskega zmaja. Gre za žival, ki je popolnoma podobna velikanskemu krokodilu. Premika se na štirih kratkih nogah in je dolga tri in pol metra. Posebno strašen vtis delajo velike oči, iz katerih se bliska, kakor plamen. Ta opis se popolnoma vjema z opisom drugih ljudi, ki so videli zver. Sedaj preiskuje oblast kdo in od kod je prišla ta zver.

Dopisujemo si.

Zima je tu in z njo dolgočasni dnevi in puščoba. Zato si vsak skuša tudi pozimi dobiti kako zabavo, ki pa mora biti cenena. Naša uprava Vam nudi tako zabavo v obliki dopisovanja. Potom našega lista si lahko dobite prijatelja ali prijateljico, ki Vam bosta potem medsebojnega izmenjavanja pisem krajšala čas. Z malim oglasom v našem listu lahko dobite osebo, ki bo dopisovala z Vami. Lahko si potem dopisujete direktno, lahko pa tudi preko našega lista. Do-

Mlekarska zadruga Naklo

podružnica LJUBLJANA,
Majstrova ulica 10

priporoča svoje prvovrstne izdelke; pasterizirano mleko, sladko smetano za tolčenje, prvovrstno čajno maslo. Razne vrste sira kakor: Ementalski, Edamski, Trapistovski sir, Romadour, Imperial Liptauer.

Poslovalnice v Ljubljani,
Kranju, Jesenicah in Tržiču

pisovanje preko lista je jako zabavno in se vrši na ta način, da osebo, ki ste ji poslali odgovor v našo upravo, obvestite z malim oglasom potom „Rakete“, nakar bo dotična oseba sama dvignila pismo pri upravi ali pa pisala upravi, na kateri naslov naj se pismo pošlje. Istotako boste zopet Vi prejeli potom uprave odgovor na svoj dopis in tako dalje. Od takega dopisovanja imate to korist, da Vašega imena oseba, s katero dopisujete ne bo nikoli izvedela, ravnotako pa seveda Vi ne boste izvedeli imena one osebe, ki odgovarja na Vaše dopise. **Uprava se zavezuje, da nobenega imena ne bo nikomur in pod nobenim pogojem izdala. Za vsebino dopisov seveda uprava ne prevzame nobenega jamstva. Z današnjo številko otvarjamo rubriko „Dopisovanje“ in vabimo vse cenj. čitatele, da se je poslužijo. Cena besedi za dopisovanje je 50 para, ki se lahko pošlje obenem z oglasom v znamkah.**

Raketin humor.

— Koliko stane soba, gospod gostilničar? —

— 30 dinarjev za eno noč! —

— Hm, imam samo 15 dinarjev. Zbudite me torej o polnoči.

— Že tri noči ne spim, ker moja žena tako kašlja.

— Pa nisi poklical zdravnika?

— Ni potrebno, jutri odpotujem. —

Knjigovodja: — Včeraj sem se oženil gospod šef in prosim za povišanje plače.

Šef: Obžalujem; odgovarjam samo za nesreče, ki se zgodijo v službi. —

— Prosim gospod lekarnar, če mi daste kako sredstvo za lajšanje bolečin. —

— Kje te pa boli, dečko? —

— Sedaj še nikjer; toda zvečer, ko se vrne oče in najde razbita okna. —

— Kako se počuti vaša žena? —

— Toda jaz sem samec, gospod profesor! —

— Tako, tako, že dolgo? —

— Kako pridem najhitreje na policijo? —

— Vrzite kamen v izložbeno okno, pa boste najhitrejše tam. —

— Kaj delaš možiček? —

— Sive lase si pulim iz glave. —

— Ali ne bi bilo enostavnejše, ako si izpuliš onih par črnih, ki jih še imaš? —

— Konj, ki sem ga včeraj kupil pri vas je dober vozač, samo glavo ima tako povešeno. —

— Da, da, ta konj ima značaj. Ko bo plačan, bo že nosil glavo pokonci.

Čitajte in širite „RAKETO“

Tu odrežite!

Naročilnica.

Naročam tednik „RAKETA“, ki mi ga pošiljajte na moj naslov:

Naročnino Din 4— mesečno bom poravnal, ko prejmem položnico.

Podpis:

Natančen naslov:

Upravi tednika „RAKETA“, Ljubljana - Moste, Tovarniška ulica 11.

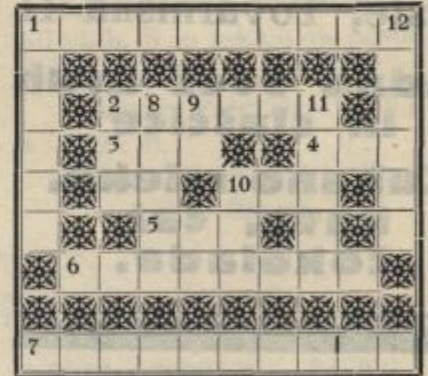
Tu odrežite!

Rešitev križanke št. 2.

Vodoravno: 1. Aida, 4. Bobr, 8. Una, 11. Nie, 14. Ta, 15. Ara, 18. Sn, 21. stela, 23. Mi, 25. Ali, 26. Du, 28. Ali, 31. Val, 34. Tiho, 37. Nisd.

Navpično: 1. Automat, 2. ina, 3. Da, 5. On, 6. Bis, 7. Renault, 15. ATA, 10. Krelj, 17. Ali, 24. Ili, 30. Ih, 31. Vi, 26. Das.

Križanka št. 4!

Pomen besed:

Vodoravno: 1. Pokrajina v Aziji; 2. zavezno pismo; 3. reka; 4. si želi večina narodov; 5. del sobe; 6. duhovnik; 7. prislužnik.

Navpično: 1. zdravnik; 2. pijača; 8. kakor..., 9. vrednost (kratica); 10. ime filmske igralk; 11. se rabi samo v snegu; 12. vihar.

Rešitve do 3. januarja 1933.